

Кременчуцька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 22

Година спілкування по темі:

«Дерево міцне корінням,
а людина – друзями!»

**Підготувала:
Старушко Тетяна Миколаївна**

Кременчук

Класна година на тему: «Дерево міцне корінням, а людина – друзями!»

Мета: розкрити зміст понять «дружба», «дійсний друг»; показати його відмінність від понять «приятель» і «знайомий»; дати поняття справжньої безкорисливої дружби; ознайомити з правилами дружби, показати важливість істинних друзів в житті людини, показати, що людина не може жити одна, їй потрібні вірні друзі; навчати доброзичливості, прагненню розуміти один одного, вчити розділяти радощі і печалі; виховувати пошану до оточуючих, ввічливе звернення однокласників один до одного.

Обладнання:ПК, телевізор, мультфільм «Маша і ведмідь. Дружба», мультфільм «Кіт Леопольд», дитячі пісеньки про дружбу, наочність, матеріали для тестування.

Хід заняття.

*Дерево міцне корінням,
а людина — друзями.*

Народна мудрість

Учитель. Доброго дня, діти!! Для того, щоб з'ясувати тему нашого з вами заняття переглянемо наступний мультфільм.

(Перегляд мультфільму «Дружба»).

Сьогодні ми з вами поговоримо про дружбу. Про неї написано тисячі сторінок, сотні віршів, поем, романів. Говорять, що дружба потрібна людині тільки трішечки менше, ніж їжа та повітря. Ми поговоримо про дружбу як одну із загальнолюдських чеснот, спробуємо усвідомити значущість слова «друг», з'ясувати, яке значення дружби у житті кожного з вас. Розмова про дружбу – цікава і багатогранна. Ми спробуємо розглянути її зусібіч.

А розпочнемо ми нашу розмову, пригадавши казку «Батьківський заповіт».

У казці розповідається про батька, який перед смертю покликав своїх синів, дав їм по гілочці в руки та попрохав переламати. Сини виконали батькову волю, переламавши ці гілочки. Тоді батько зібрав ті гілочки до купи, перев'язав їх і знову попросив зробити те саме, але сини не змогли переломити цей оберемок. Батько сказав: «Ось так і в житті: кожного з вас окремо легко скривдити, образити, а якщо ви будете разом, то ніякі вороги вас не зламують і всі негаразди ви легко здолаєте».

То що ж таке дружба?

Дружба – це близькі стосунки, засновані на взаємній допомозі, прихильності, спільності інтересів, смаків, поглядів, життєвих цілей. Це активна зацікавленість один в одному. Без друзів у наш час важко жити на світі.

Давайте послухаємо, що означає мати справжнього друга в давні часи.

Учень. У всі часи дружба вважалася великою цінністю. У скіфів вона перевірялася кров'ю. Дружба оформлялася спеціальним договором і клятвою: надрізавши пальці, побратими зливали цю кров. Після цього вже ніщо не могло їх розлучити. В епоху середньовіччя дружба була втіленням шляхетності, вірності. Лицарська мораль ставила чоловічу дружбу навіть вище кохання і сім'ї.

Учитель. Другом називають того, на кого можна покластися в будь-якій ситуації, кому довіряють. Тому сучасні словники та підручники з етики дружбу визначають як **близькі стосунки між людьми, основу яких становлять взаємна довіра, прив'язаність, спільність інтересів.**

Поняття «дружба» можна віднести до таких етичних характеристик, як любов, взаєморозуміння, готовність до самопожертви.

Вчитель підводить підсумок і дає визначення поняттю «дружба».

В тлумачному словнику дається таке визначення, що таке дружба:

«Дружба – близькі відносини, засновані на взаємному довір'ї, прихильності, спільності інтересів».

Справжній друг - це людина, яка завжди тебе підтримує, яку ти поважаєш і ділишся з нею власними таємницями!!!

Учитель. Справді, знайти і мати друга – це щастя. А як знати, що ця людина – саме той друг, якого ти хочеш мати, що ця людина – допоможе, зрозуміє, підтримає. Відповідь на ці запитання можна знайти, розмовляючи із психологом, із людиною, якій ти довіряєш, читаючи відповідну літературу

Зараз усі ви – школярі. Основна ваш праця – навчання. Воно вимагає вміння жити в колективі, довіряючи одне одному, організованості, дисципліни, відповідальності за свої слова та вчинки. Саме в школі ви вчитеся підпорядковувати свої інтереси інтересам класу, шанувати старших, довіряти й поважати товаришів.

Учениця.

Золотисте ніжне сонце

Зазирає у віконце.

Усміхнулось, привітало,

Ніжно так залоскотало.

Розбудило, щоб не спала,

А скоренько одягалась,

Вибігла у двір швиденько,

Бо чекає вже давненько

Моя подруга Галинка –

Ніжна, гарна, мов билинка.
Віддана подруга щира
Дуже добра, дуже мила.
Дружим з нею ми давно,
Завжди з нею заодно.
І працюєм, і гуляєм,
і малюєм, і співаєм.
Дружбу ми свою цінуєм,
Дару цього не марнуєм.
Й вам бажаєм так дружити,
Один одного любити.
Допомагати, співчувати
І любов у серці мати.
То швиденько я спішу,
До подружки вже біжу.
Бо є щира дружба в нас.
Нехай буде така в вас.

С.Цап

Учитель. Як продовження віршика давайте ми з вами прослухаємо ще таку **притчу про дружбу:**

«Жила-була на землі дівчина на ім'я Любов. Сумно їй було жити на світі без подружки. Ось і звернулася вона до старого, сивого, прожившого сто років чарівника:

- Допоможи мені, дідусю, вибрати подружку, щоб я могла дружити з нею все відпущене мені Богом життя.

Подумав чарівник і сказав:

- Приходь до мене завтра вранці, коли перші птахи заспівають і роса ще не просохне.

Вранці, коли яскраво-червоне сонце освітило землю, прийшла Любов в назначене місце. Прийшла і бачить: стоять п'ять прекрасних дівчат, одна іншої красивіше.

- Ось вибирай, - сказав чарівник. – одну звать Радість, іншу – Доброта, третю – Краса, четверту – Печаль, п'яту – Дружба.
- Вони всі прекрасні, - сказала Любов. – не знаю, кого і вибрати.
- Твоя правда, – відповів чарівник, - вони всі добрі, і ти в житті ще зустрінешся з ними, а може, і дружити будеш, але вибери одну з них. Вона і буде тобі подружкою на все твоє життя.

Підійшла Любов до дівчат ближче і подивилася в очі кожної. Задумалася Любов.

Любов підійшла до дівчини на ім'я Дружба і протягнула їй руку...»

Чому? Бо дружба це надзвичайно великий скарб у нашому житті.

Вам ще довго доведеться крокувати з класу в клас пліч – о – пліч. Перед вами буде виникати безліч проблем, але я хочу сподіватись, що ви принесете у своїх серцях довіру до людей, добро, вміння дорожити дружною.

Щоб дискусія була відвертою, треба створити в класі атмосферу довіри і взаємоповаги. Досягти цього можна, зокрема, посилаючись на «Правила дискусії».

- Якщо хтось говорить – слухай.
- Кожний говорить по черзі, а не всі водночас.
- Якщо хочеш висловитись, підними руку.
- Не перебивай того, хто говорить.
- Не смійся, коли хтось говорить (за винятком, якщо хтось жартує!)

Нерідко буває таке, що дружба дійсно допомагає у житті, але друзі теж сваряться. Розглянемо деякі ситуації, де між друзями стаються різні непорозуміння.

Ситуація 1.

До Ігоря додому прийшов Володя.

Володя. Вмикай телевізор, наші грають!

Ігор. Не можу. На завтра не підготував українську літературу.

Володя. Облиш ти свої уроки, пропустимо ж перший період!

Ігор. Вибач, Володю, але не можу. Вибач!

Володя. Бач, який ти, а ще другом називаєшся.

Учитель. Чи правильно вчинив Ігор?

А що б ви зробили на його місці?

(Роздуми учнів.)

Ситуація 2

У класі хтось розмалював парту. Коли класний керівник помітив це, почав вимагати від учня, який за нею закріплений, пояснень: хто і коли це зробив? **Учень сказав:** «Я знаю, хто розмалював парту, але не можу сказати тому, що не хочу зрадити друга. Я сам її вимию».

Учитель. Скажіть, як би ви вчинили на місці учня, який зробив це? Хіба справжній друг учинить так? Хто має вимити парту?

(Роздуми учнів.)

Ситуація 3.

Учениця. Ми з подругою товаришуємо з дитинства, живемо в одному під'їзді, на одному поверсі. Нещодавно я дізналася, що вона за моєю спиною глузує з мене і говорить, що товаришує зі мною тільки тому, що у дворі більше немає дівчат. А найприкріше те, що вона всім говорить, буцімто мені не можна довіряти. Зараз ми з нею не розмовляємо. Порадьте, як мені поводитись з нею, щоб вона мене не використовувала.

Учитель. Що б ви порадили цій дівчині ?

(Роздуми учнів.)

Висновком може стати наше прислів'я — «Дерево міцне корінням, а людина – друзями».

А зараз я хочу, щоб ви повернулися один до одного, посміхнулися і.... Не сварилися. Щоб закріпити дружні стосунки давайте переглянемо мультфільм про Кота Леопольда)

А тепер розглянемо прислів'я та приказки про дружбу, друзів.

- *Дружба та братство – дорожче багатства.*
- *Друзі пізнаються в біді.*
- *Дружний табун і вовків не боїться.*
- *Дружба – найбільший скарб.*
- *При горі та в лиху годину пізнаєш вірну людину.*
- *Не той друг, хто лащить, а той, що печалиться.*
- *Життя без друзів неповноцінне.*
- *Людина без друзів, що дерево без коріння.*
- *Без друзів погано жити, іноді – неможливо.*

Підсумок.

Учитель. Товаришувати можна з багатьма дітьми, а дружити лише з одним чи кількома. Адже друзів пов'язує велика довіра, повага один до одного.

Який цікавий світ навколо,
Ти, друже, тільки придивись!
На небі сонця жовте коло,
А поруч з домом – сад і школа,
Живи, дорослішай і вчись!
Дивись на квіти, на дерева,
Вивчай птахів, комах, тварин,
Ти станеш кращим і, напевно,
В життя підеш сміливо й певно,
Та пам'ятай, ти не один!

З тобою вся твоя родина:
Батьки, бабусі та діди,
З тобою друзі, Батьківщина,
Тож, уперед, мій друже, йди

А щоб переконатися, як ми вміємо дружити і які ми друзі – спробуємо пройти *тест «Чи надійний ти друг?»*.

(Діти виконують завдання тесту).

Підведення підсумків (рефлексія)

Учитель. Наш сьогоднішній урок про дружбу закінчений. Наш клас – це маленька сім'я. Хотілося б, щоб в нашій сім'ї завжди панували доброта, пошана, любов, взаєморозуміння.

Ми завжди, у будь-якій ситуації, повинні пам'ятати про те, що відповідальність за наші вчинки буде лежати на нас. Тому задумайтеся над тим, як зробити в житті правильний вибір.

А допоможуть нам наступні **«Правила дружби» Василя Сухомлинського:**

- ❖ *Не залишай друга в біді.*
- ❖ *Тобі не байдуже, який твій друг.*
- ❖ *Дружба - це насамперед віра в людину, вимогливість до нього.*
- ❖ *Дружба випробовується в біді і небезпеці.*

(Звучить пісня про дружбу – діти співають разом з учителем).

Дякую за увагу!

Тест «Чи надійний ти друг?»

- 1. Друг часто користується твоїми речами, але повертає їх неохоче. Цього разу він просить дорогу річ. Як ти вчиниш?**
  - а) даси йому;
  - б) скажеш, що в тебе її зараз немає;
  - в) відмовиш і поясниш справжню причину.
- 2. Ти відчуваєш, що у твого друга невдовзі будуть великі неприємності. Як ти вчиниш?**
  - а) припиниш із ним стосунки;
  - б) вдаватимеш, що все гаразд;
  - в) відверто поговориш із ним.
- 3. Чи вважаєш ти, що твій друг повинен:**
  - а) завжди всім ділитися з тобою;
  - б) говорити тільки те, що тобі подобається;
  - в) залишати свої думки та проблеми при собі.
- 4. Друг носить одяг, який йому не личить. Тоді ти:**
  - а) скажеш йому про це;
  - б) спробуєш пояснити, чому цей одяг не слід носити;
  - в) промовчиш.
- 5. Ти вважаєш, що твій друг:**
  - а) кращий ніж ти;
  - б) ти маєш більше переваг;
  - в) ви знаходитесь на одному рівні.

Підрахуй бали, користуючись таблицею:

Варіант відповідей	а	б	в
№ запитання			
1	1	2	3
2	1	2	3
3	3	2	1
4	2	3	1
5	2	1	3

11—15 балів. Ти — надійний друг. Твої друзі це знають і цінують.

6—10 балів. У тебе є друзі, але ти до них не завжди ставишся з повагою і терпінням, не переймаєшся їхніми проблемами. Щоб поліпшити ситуацію, пробуй ставити себе на місце тієї людини, якій потрібна твоя допомога.

5 балів. Ти певною мірою егоїст і звик звертати увагу тільки на себе. Така риса — перешкода справжній дружбі. Виявляй більше інтересу до інших людей та їхніх проблем.